

RUSIÑOL PINTOR

El cinquantenari de la mort de Santiago Rusiñol ens invita a glossar la tasca d'aquest gran personatge en la seva vessant de pintor.

Per desgràcia, en aquests últims anys s'ha recordat només Santiago Rusiñol com aquell personatge que es va passar més de trenta anys buscant i pintant jardins per tota Espanya. Aquesta imatge de Rusiñol com a pintor de jardins és la que fins a un cert punt l'ha desprestigiada a nivell popular. Sortosament, però, no tota l'obra de Rusiñol té com a leiv-motiv els jardins, ja que aquest tema no amaga la seva gran etapa: la de París.

Indubtablement, a la capital francesa Rusiñol va plasmar les seves millors obres. I aquestes, portades des-

prés a Barcelona, i exposades a can Parés junt a les de Ramon Casas, són les que van trencar motlles, i van fer de fulminant per confinar els quadres d'història i el realisme anecdòtic. Però si, de fet, aquestes pintures van causar estupor entre el públic i la crítica, va ser gràcies a la bona posició econòmica d'ambdós artistes, ja que pogueren fer una pintura d'acord amb les directrius estètiques que guiaven el seu pensament, sense haver d'inclinar-se cap el gust imperant de l'època. A partir de llavors Rusiñol, junt al seu amic Casas, també partícep de la bohèmia daurada parisenca, es van convertir en els apòstols del Modernisme. El públic en general, acostumat a les virtuoses obres

dels germans Masriera o a les grans "machines" de Tusquets, trobà les obres dels dos pintors modernistes, inacabades per la seva factura poc pormenoritzada, els temes massa vulgars i prosaics per a ésser pintats, els enquadernaments poc ortodoxes... Aquestes obres, que a Catalunya serien denominades "modernisme" pel fet de ser una pintura nova, les podríem qualificar de naturalistes, però el públic i la crítica coetània les confondria amb l'impressionisme.

El naturalisme gris del binomi Casas-Rusiñol poc hi té a veure amb l'impressionisme, ja que aquest es basa amb el toc trencat, l'efecte cromàtic que es produeix en la retina de l'espectador i en l'efecte fugisser de

COMELLAS
sala d'art

C/. CONVENT, 110 (PLAÇA MARCET) - SABADELL

"Pati de Montmartre". París

"Carrer de Montmartre"

la llum sobre les coses; mentre la pintura modernista adopta una paleta de tons freds, poc amant dels contrastos cromàtics, i una pinzellada llarga i esfumada; aquest "flou" tindrà un major grau d'intensitat en l'obra d'en Casas.

En les pintures de Rusiñol el paper del dibuix té una relevància cabdal. Aquesta concreció amb la delineació el diferenciarà de Casas, com he

"Miquel Utrillo i Suzanne Valadon en el seu estudi a París". S.Rusiñol

apuntat abans, aquest fent una pintura més evanescent. La importància del dibuix es palesa al llarg de la trajectòria artística del nostre personatge. En les seves primeres incursions pictòriques es caracteritzarà per un cert grau de detallisme dibuixístic amb pintures reflectint llocs humils i trivials, expressats amb colors foscos. A la gran època de París, el rigor del dibuix quedarà mimvat, però no per això ofuscat. Pensem només amb una pintura molt representativa d'aquesta etapa, que podem contemplar en el Museu d'Art Modern de Barcelona: "La cuina del Moulin de la -Galette". En ella podem veure l'important paper que juguen, de forma abstracta, les horitzontals i les verticals, independentment de la composició, molt ben estudiada i reflectida. Amb el nou segle i amb els jardins, Rusiñol tornarà a fer del dibuix una de les seves millors armes: els xipessos i les tanques de bardisses ben retallades junt a una equilibrada estructuració i una gamma cromàtica a vegades una mica cridanera, ajudaran el pintor a fer autèntics "cromos".

Pròpiament la sèrie de jardins comença a Granada cap el 1896 (i va morir el 1931!) quan s'adona de la bellesa de les glòries i parcs del Ge-

neralife i de l'Alhambra; a partir d'aquí l'obra d'en Rusiñol guanyarà en color però també es tornarà més escenogràfica i un xic acartrona, i arribarà a les màximes cotes de grandiloquència en la decoració del Gran Hotel de Palma. La reiteració del mateix motiu a diferents llocs -València, Girona, Arbúcies, Aranjuez- no faran sinó anar consolidant un progressiu amanerament i la decadència del Rusiñol pintor.

Vista de forma sumària l'evolució estilística de l'artista. hem de dir que Rusiñol -junt a Casas- és l'home que desterrà els últims residus de fortunisme i de romanticisme natzarè, tot i que el modernisme gris que el tàndem esmentat cultivava a París -com Whistler i altres pintors- era una forma dissimulada de coquetejar amb l'impressionisme, quan aquest moviment, cap el 1890, ja estava pràcticament estalonat per corrents posteriors. Així s'ha dit amb molt encert que els dos modernistes són un epígon de l'art europeu del seu temps i per això, tot i les obres d'extraordinària qualitat intrínseca que plasmaran, si van fer en un pla creatiu pintura vanguardista, va ésser a nivell nacional.

Rafel Colom i Llonch

Es una gentilesa de

T. E. A. S.
Taller Escola d'Art Sabadell

Concepció, 40-42 - Tel. 725 91 19
SABADELL